
MATERIAL PER A LA CELEBRACIO

LECTURES I HOMILIES PER A LES VESPRES DE QUARESMA

Preparat per P. FARNÉS

DIMECRES DE CENDRA

Lectura breu (2 C 5,20-21)

Us ho demanem en nom de Crist: reconcilieu-vos amb Déu. Déu va tractar com a pecador aquell que no havia experimentat el pecat, perquè en ell nosaltres poguéssim ser justos segons la justícia de Déu.

Homilia

De les allocucions de Joan Pau II sobre la reconciliació i la penitència.

“Per Crist us preguem: *Reconcilieu-vos amb Déu*. Déu va tractar com a pecador aquell que no havia experimentat el pecat, perquè en ell nosaltres poguéssim ser justos segons la justícia de Déu. Com a col·laboradors seus, doncs, us exhortem a no rebre en va la gràcia de Déu...

Ara és el temps favorable, ara és el dia de la salvació”. (2 C 5,20-21; 6,2). Aquestes paraules de l'Apòstol, tretes de la segona carta als Corintis, ressonen cada any al començament de la Quaresma, el Dimecres de Cendra. Aquest any revesteixen un significat especial, amb motiu del treball emprès pel Sínode dels Bisbes, amb vistes a la VI Assemblea General que se celebrarà la propera tardor sobre el tema “*Reconciliació i penitència en la missió de l'Església*”.

Des de fa mesos s'ha enviat a totes les Conferències Episcopals el primer esquema, els anomenats “lineamenta”, de les qüestions vinculades amb aquest important tema.

Certament la Quaresma d'aquest any constituirà *un període especial de reflexió* sobre el problema de la reconciliació i de la penitència en l'Es-

glésia. Efectivament, és important que, juntament amb les Conferències Episcopals, tota l'Església sigui convidada, sobretot en aquest període, *no només* a la reconciliació i a la penitència segons l'esperit de la Quaresma, *sinó alhora* a una reflexió intensa i perspicax sobre el tema de la reconciliació i de la penitència en la vida i en la missió de l'Església.

I que aquest és un *aspecte fonamental* de la vida de cada un dels cristians i de l'acció pastoral de tota l'Església, ho indiquen prou bé les primeres paraules amb les quals, segons la versió de sant Marc, comença Jesucrist la seva predicació: "Ha arribat l'hora i el Regne de Déu és a prop. Convertiu-vos i creieu en la Bona Nova" (1,15).

Convertiu-vos — paenitemini: en totes les èpoques històriques aquesta invitació constitueix la mateixa base de la missió de l'Església. *L'Església del nostre temps*, ¿com l'anuncia i com la realitza, aquesta missió?

Preguem amb fervor perquè el treball del Sínode dels Bisbes incideixi amb un ressò ampli en l'Església i ens condueixi a la veritable profunditat de la vida divina en l'home.

Per afegir a les pregàries (abans de la petició pels difunts)

Senyor, que el treball del Sínode incideixi amb ampli ressò en l'Església i que condueixi tots els seus fidels a descobrir la veritable profunditat de la vida divina en l'home.

Beneïu, Senyor, el vostre poble.

DIUMENGE I

Lectura breu (Rm 2, 4-5)

¿Creieu que ens podem prendre a la lleugera la immensa bondat de Déu, la seva tolerància, la seva paciència? ¿No us adoneu que la seva bondat us crida a convertir-vos? Però els vostres cors endurits, que no es volen convertir, no fan sinó acumular-vos càstig de Déu per al dia del càstig.

Homilia

De les allocucions de Joan Pau II sobre la reconciliació i la penitència.

"L'home, ¿és veritablement lliure i responsable?"

Avui meditem altre cop sobre el tema del proper Sínode dels Bisbes: "La reconciliació i la penitència en la missió de l'Església". No només els bisbes convidats al Sínode estan cridats a la reflexió sobre aquest tema, sinó, en cert sentit, tots nosaltres: tota l'Església.

El tema té una *significació fonamental*. Ens planteja preguntes bàsiques, i ens exigeix igualment respostes compromeses. La primera pregunta és la que hem recordat al començament: "L'home, ¿és veritablement lliure i responsable?"

¿Per què cal plantejar-se-la, aquesta pregunta? Perquè només si l'ho-

me és lliure, si pot decidir sobre ell mateix i sobre les seves accions, si és responsable del bé i del mal d'aquestes accions, només aleshores està plenament justificada, en relació amb el mateix home, la invitació a la penitència i a la reconciliació amb Déu.

L'home, al qual es dirigeix Crist quan proclama: "Convertiu-vos i creieu en la Bona Nova" (Mc 1, 15), ha tingut la senzilla i fonamental consciència que aquesta invitació està justificada; que ha de fer penitència, confessar els propis pecats i convertir-se.

L'home contemporani, en canvi, és propens a pensar altrament sobre ell mateix. En efecte, al seu entorn s'han desenrotllat *tot un conjunt de factors que condicionen* la seva conducta, i que l'influeixen amb una força premeditada i programada. L'home contemporani es veu induït a cedir a múltiples manipulacions. A més, el desenvolupament de les diverses branques de la ciència sobre l'estructura psico-física del mateix home indica diverses esferes de *condicionaments i limitacions* interiors.

L'home, doncs, és propens a pensar que, al cap i a la fi, no és veritablement lliure i responsable. Està sotmès a la temptació de reconèixer-se ell mateix com a "objecte" condicionat de múltiples maneres, com a "resultant" de les diverses forces que, de dins i de fora estant, no li permeten de ser lliure.

Per tant, ¿quin valor té la invitació de Crist a la conversió i a la fe en l'Evangeli? ¿Quin sentit tenen la reconciliació amb Déu i la penitència, en la missió contínua de l'Església?

No obstant —i potser també, sobretot!— la invitació s'adreça a l'home, a cada un dels homes, perquè *es trobi de nou a si mateix*.

Perquè cregui en si mateix. Perquè es convenci interiorment que, malgrat el joc dels múltiples condicionaments, és un subjecte autèntic, un veritable "jo" que decideix sobre ell mateix, sobre les pròpies accions, sobre el bé i el mal d'aquestes obres. Perquè no eludeixi la seva veritable llibertat i la seva autèntica dignitat!

Beneïdes paraules de Crist que, en posar l'home davant l'exigència de la conversió, *li torneu a desvetllar el sentit fonamental de la seva humanitat!* Que pogueu arribar a totes les consciències i a tots els cors!

Preguem per aquesta intenció.

Per afegir a les pregàries (abans de la petició pels difunts)

Pare Sant: que les paraules del vostre Fill: "Convertiu-vos i creieu en la Bona Nova" arribin a totes les consciències i despertin en tots els cors l'exigència d'una conversió sincera.

Senyor, sigueu propici al vostre poble.

DIUMENGE II

Lectura breu (Rm 2,14-15)

Hi ha pagans que, sense conèixer la Llei de Moisès, en compleixen

tanmateix les exigències, guiats per un instint natural. No tenen Llei, és veritat. Però ells mateixos es fan de Llei. Demostren, és clar, que tenen gravades al cor les exigències de la Llei. Ho confirma igualment el testimoni de la seva consciència i els seus mateixos raonaments que ara els acusen, ara els excusen.

Homilia

De les allocucions de Joan Pau II sobre la reconciliació i la penitència.

Tot seguint el pensament de la Quaresma, meditem novament sobre el tema del proper Sínode dels Bisbes: "La reconciliació i la penitència en la missió de l'Església". En el context d'aquest tema sentim la necessitat de posar de relleu el significat de la consciència, íntimament unida a la llibertat de l'home, de la qual hem parlat fa una setmana, tot basant-nos en la seva relació amb la veritat. Per això, la consciència de manera molt principal, es troba a la base de la dignitat interior de l'home i, alhora, de la seva relació amb Déu.

Tornem a llegir la concisa enunciació sobre la consciència, continguda en la Constitució "Gaudium et spes": "En les fondàries de la consciència l'home descobreix l'existència d'una llei, que ell no es dicta, però a la qual ha d'obeir. La veu d'aquesta llei ressona sempre que és necessari a l'interior del seu cor, i el convida a estimar i a fer el bé i a evitar el mal: fes això, no facis allò. Perquè l'home té una llei gravada per Déu en el seu cor, en l'obediència de la qual resideix la dignitat humana, i d'acord amb la qual serà jutjat personalment. La consciència és el reducte sacratíssim i el sagrari de l'home, en el qual està sol amb Déu i en la intimitat del qual ressona la veu de Déu. La consciència, d'una manera admirable, ens dóna a conèixer aquella llei que té el seu compliment en l'amor de Déu i del proïsme. La fidelitat a aquesta consciència uneix els cristians amb els altres homes en la recerca de la veritat i en l'encertada resolució de tants problemes morals com es presenten en la vida individual i en la de la societat. Per això, com més gran és el predomini de la recta consciència, més s'allunyen les persones i la societat del cec arbitri i més volen conformar-se amb les normes objectives de la moralitat. Tanmateix, no és gens estrany que la consciència erigi per ignorància invencible, sense que això comporti la pèrdua de la seva dignitat; però no es pot dir el mateix quan l'home es preocupa poc de buscar la veritat i el bé, i la consciència, poc a poc, es va gairebé engegant per l'hàbit del pecat" (n. 16).

Convé meditar altre cop aquestes paraules en el període de la Quaresma, que és un temps especialment adequat per desvetllar i tenir cura de les consciències. ¿En tenim una idea justa, de la consciència? ¿Entenem correctament la seva llibertat? En la vida personal, familiar, social, ¿ens deixem guiar per la consciència veritable i recta? L'home contemporani, ¿no viu potser l'amenaça d'un eclipsi de la consciència? ¿D'una deformació de la consciència? ¿D'un entumiment o d'una "anestèsia" de les consciències?

Convé plantejar-se aquestes i semblants preguntes durant el període de la Quaresma, tot fent també, amb la seva ajuda, una reflexió sobre el tema de “La reconciliació i la penitència en la missió de l'Església”.

Preguem avui per cada consciència humana i per cada consciència cristiana, tot invocant l'Esperit Sant, el Verb que es féu carn i la Serventa del Senyor, Maria de Natzaret.

Per afegir a les pregàries (abans de la petició pels difunts)

Senyor: que cada consciència humana i cada consciència cristiana sigui il·luminada cada vegada més pel vostre Esperit Sant i cada home sigui més fidel als dictats de la seva consciència.

Visiteu, Senyor, la vostra família.

DIUMENGE III

Lectura breu (1 C 10, 1-5)

No vull que us passi per alt una lliçó de la història. Els nostres pares estaven tots emparats per aquell núvol, tots passaren el mar roig i tots, en el núvol i en mar, van rebre com un baptisme que els unia a Moisès. Tots es van alimentar amb el mateix menjar espiritual, tots van beure la mateixa beguda espiritual, ja que bevien d'una roca espiritual que els acompanyava i aquesta roca significava el Crist. Malgrat tot, la gran majoria no foren agradables a Déu ja que quedaren estesos pel desert.

Homilia

De les al·locucions de Joan Pau II sobre la reconciliació i la penitència.

Vull continuar amb el tema “La reconciliació i la penitència en la missió de l'Església”, tema que ens acompanya durant tota la Quaresma, amb vistes al Sínode del Bisbes que està en preparació.

La primera i fonamental reconciliació amb Déu en Jesucrist i la primera conversió (és a dir: penitència) es realitzen en el *sagrament del baptisme*.

En el cas del baptisme dels adults, aquesta primera conversió a Déu i la fonamental reconciliació amb Ell en Crist són fruit d'una llarga preparació: *d'una iniciació profunda*. Aquesta preparació s'anomena —des dels primers segles de l'Església— catecumenat. El *catecumenat* ha estat sempre particularment intens durant el temps de Quaresma. Aquesta tradició continua viva també en el nostre temps, malgrat avui el baptisme, dins de les famílies cristianes, el rebin generalment els infants tot just nascuts. Però també en el nostre temps la *Quaresma* ha de servir —si no a la preparació de la primera conversió per mitjà del baptisme— sí almenys al seu aprofundiment i a la seva renovació. I molt sovint ha de servir per a la *nova conversió i reconciliació amb Déu en el sagrament de la penitència!*

Per això, especialment en el període de la Quaresma, s'intensifica la catequesi de l'Església sota diverses formes (per exemple, en parròquies, en grups o en exercicis espirituals individuals, anomenats retirs).

La catequesi és també el millor mitjà *per a la reflexió* sobre el problema mateix de la reconciliació i de la penitència en la missió de l'Església, tal com ho espera de nosaltres el Sínode dels Bisbes.

Encomanem a Déu aquesta missió quaresmal de l'Església per mitjà de la intercessió de la Mare del Déu fet home.

Per afegir a les pregàries (abans de la petició pels difunts)

Que en aquest temps de Quaresma els catecúmens es preparin amb fervor per al baptisme i que els fidels s'acostin amb fe al sagrament de la penitència per tal de celebrar una nova i sincera conversió i reconciliació amb Déu.

Senyor, sigueu propici al vostre poble.

DIUMENGE IV

Lectura breu (Ef 4,22-24)

Despulleu-vos d'aquesta naturalesa envellida; els desigs que la sequeixen la porten a la seva pròpia destrucció. Que es renovi el vostre esperit i tota la vostra manera de pensar! Revestiu-vos d'aquesta nova naturalesa que Déu ha creat a imatge seva: porteu una vida justa, bona i santa de veritat.

Homilia

De les allocucions de Joan Pau II sobre la reconciliació i la penitència.

"Compadiu-vos de mi, Déu meu, vós que estimeu tant; vós que sou tan bo, *esborreu les meves faltes*; renteu-me ben bé de les culpes, purifiqueu-me dels pecats. Déu meu, creeu en mi un cor ben pur, feu renéixer en mi un esperit ferm. No em llanceu de la vostra presència, ni em prengueu el vostre esperit sant. Torneu-me el goig de la vostra salvació, que em sostingui un esperit magnànim. Ensenyaré els vostres camins als pecadors, i tornaran a vós els qui us han abandonat" (Salm 50 (51), 3-4. 12-15).

Aquestes paraules ens arriben de segles llunyans. D'abans de la vinda de Crist. I no obstant, sempre són noves, sempre són actuals. *No passen mai*. Es troben en el tresor de les paraules que l'Església repeteix més sovint; que repeteix l'home.

Aquestes paraules, com a text de la literatura universal, són sens dubte una obra mestra. No obstant, abans de convertir-se en text literari, van ser *gravades en la consciència*. Són un *testimoni del pecat i de la conversió*. S'hi manifesta un home que fa penitència i cerca la reconciliació amb Déu.

Per això ens deturem sobre aquestes paraules en el temps de Quaresma, quan l'Església i l'home busquen més intensament la reconciliació amb Déu i fan penitència. Ens deturem sobre elles, tot relacionant-les amb el tema del proper Sínode, sobre el qual estem reflexionant durant la Quaresma.

Difícilment es podria trobar un text que testimonii de manera més eloqüent que n'és de profundament humà el tema de la "reconciliació i de la penitència"; que n'està d'inseparablement unit a la història de l'home, a tota la seva existència terrenal.

"L'home, creat per Déu en estat de justícia, en el mateix principi de la seva història va abusar de la seva llibertat, per la instigació del Maligne, va aixecar-se contra Déu desitjant arribar al seu fi al marge de Déu". D'aquesta manera la constitució "*Gaudium et spes*" resumeix breument el *començ* de la història de l'home, i de la *història del pecat*. Aquest començament es prolonga de generació en generació. La història del pecat passa a través del cor de cada un dels homes i, al mateix temps, descriu al seu entorn cercles cada vegada més amplis, imprimeix la seva marca en la vida de les famílies, de les nacions i de tota la humanitat.

"En negar-se sovint a reconèixer Déu com el seu principi —continua la mateixa Constitució '*Gaudium et spes*'—, l'home ha trencat, doncs, la seva deguda subordinació al fi últim i, per consegüent, tota la seva ordenació, tant pel que fa a la seva pròpia persona com pel que toca a la relació amb els altres homes i a la resta de la Creació" (n. 13).

"Quan vindrà l'Esperit de la veritat, demostrarà als ulls del món qui és culpable, qui és just i qui és condemnat" (Jo 16,8). Meditem sobre la reconciliació i la penitència en la missió de l'Església.

En els fonaments d'aquesta missió hi ha el "demostrar el pecat del món". De vegades el món contemporani sembla estar-ne molt poc convençut. I això tot i ser tan objectiva en el món la presència del pecat i dels seus terribles efectes.

Que n'és de necessari que l'Esperit de la veritat convenci el món de pecat...: de pecat, de justícia i de condemna.

Aquesta "convicció" és a la base de la missió de l'Església, especialment en el temps de Quaresma. També és a la base dels treballs del proper Sínode.

Per afegir a les pregàries (abans de la petició pels difunts)

Senyor Jesucrist: envieu-nos l'Esperit que procedeix del Pare perquè deixi el món convicte del seu pecat i de la seva condemna perquè així desitgi aquella justícia que només vós li podeu donar.

Visiteu, Senyor, la vostra família.

DIUMENGE V

Lectura breu (2 C 5,18-20)

Déu, en Crist, reconciliava el món amb ell mateix, no retraient-li

més les culpes, i a nosaltres ens ha encomanat que portéssim el missatge de la reconciliació. Per tant, nosaltres fem d'ambaixadors de Crist, i és com si Déu mateix us exhortés a través nostre. Us ho demanem en nom de Crist: reconcilieu-vos amb Déu.

Homilia

De les allocucions de Joan Pau II sobre la reconciliació i la penitència.

"Us ho demanem en nom de Crist: reconcilieu-vos amb Déu" (2 C 5,20). Aquesta és la súplica que fa l'Apòstol Pau en la segona carta als Corintis. I aquesta és la súplica que fa cada any l'Església, especialment durant la Quaresma. El Sínode dels Bisbes, dedicat a "la reconciliació i la penitència en la missió de l'Església" desitja renovar, desenrotllar i aprofundir en aquesta invocació que inclouen les paraules de l'Apòstol. Aital invitació sembla adquirir una actualitat especial *en el nostre temps*, quan ens adonem com n'és d'immutable *la iniciativa salvífica de Déu*, i, en canvi, que n'és d'insuficient, i de vegades fins i tot nul·la, *la resposta de l'home*.

L'Església, quan fixa la seva mirada en el misteri de Crist, en la profunditat humana i divina de la seva passió, pren consciència de l'alt preu que ha costat aquesta reconciliació. "Déu va tractar com a pecador aquell que no havia experimentat el pecat, *perquè en ell nosaltres poguéssim ser justos segons la justícia de Déu*" (2 C 5,21). El preu de l'anorreament de Crist, que amb tanta força posa de relleu la litúrgia del Diu-enge de Rams, constitueix la mateixa base de la reconciliació de Déu amb el món, amb la humanitat. Crist *"ha carregat sobre seu el pecat del món*, perquè l'home pugui trobar altre cop la justícia davant Déu.

Escriu sant Pau en la carta als Corintis: "Tot això és obra de Déu, que ens ha reconciliat amb ell mateix per Crist i ens ha confiat a nosaltres aquest servei de reconciliació" (2 C 5,18). Cal preparar-lo molt profundament. Cal *preparar el Sínode amb la pregària*, tenint davant dels ulls tant la imatge inquietant del món i de l'home contemporani, com, alhora, l'inescrutable misteri de la reconciliació divina amb el món en Crist.

Aquest misteri va tenir *el seu començament a la terra* quan "L'Àngel del Senyor anuncià a la Verge Maria" i a ella va acollir amb tot el cor aquest anunci.

Tot meditant això, preguem perquè l'Església contemporània es renovi tota ella en aquesta missió de la reconciliació i de la penitència.

Preguem també perquè l'home contemporani *comprengui i senti altre cop* que n'és de salvífic el misteri diví de la reconciliació i el segueixi amb tota la força del cor.

Per afegir a les pregàries (abans de la petició pels difunts)

Déu de misericòrdia, que heu posat en mans de la vostra Església la paraula i el sagrament de la reconciliació, feu que l'home contemporani comprengui i senti altre cop el misteri diví de la reconciliació i el segueixi amb tota la força del seu esperit.

Senyor, sigueu propici al vostre poble.